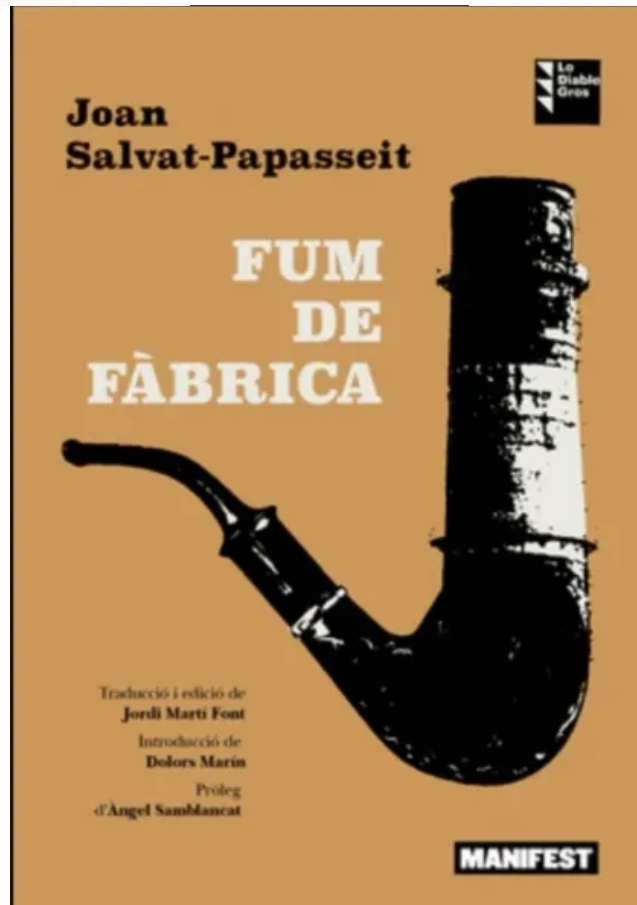
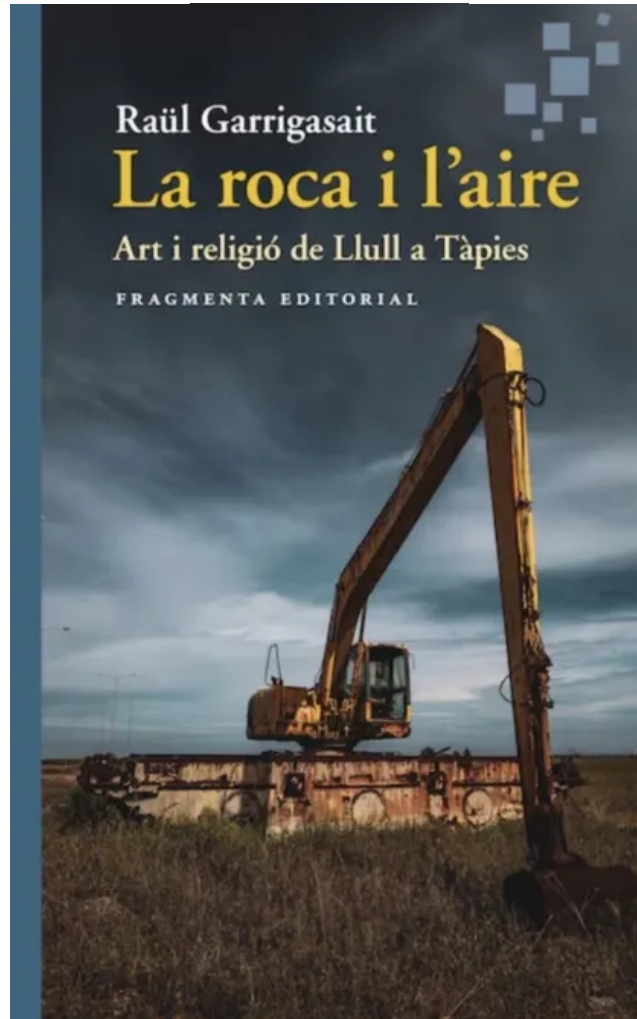
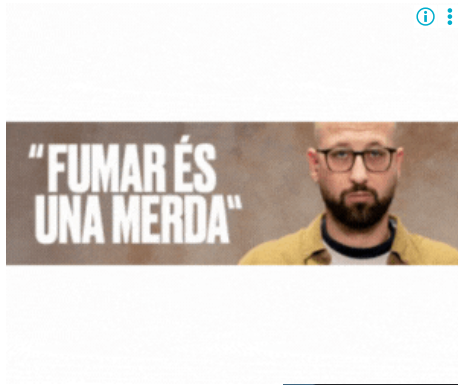

Portada de 'Fum de fàbrica', de Joan Salvat Papasseit /
Manifest

‘La roca i l’aire’, de Raül Garrigasait

En un moment en què tantes forces reaccionàries amenacen l’esperit, l’exercici de Garrigasait amb *La roca i l’aire* és, a banda d’interessantíssim, commovedor. En un volum no especialment exigent, el solsoní explora la relació -negada, com nota en el pròleg- entre l’art del país i Déu. Recorre, per recuperar les seves paraules, una “cripta on batega una vida estranya”. Des de l’art medieval fins a la modernitat més esterilitzada, l’autor troba espais de conversa entre l’estètica i la fe que revelen mil coses de Catalunya i els seus creadors -i també, suposo, per què hom no pot deixar de mirar la *Magdalena penitent* de Tintoretto als Museus Capitolins de Roma-.

Portada de 'La roca i l'aire', de Raül Garrigasait

'Càntic ritual', de P. Djéli Clark

Preguntar-se què passaria si un mal primigeni aparegués a l'estat de Geòrgia als anys 20 és un exercici cínic, alienat i solipsista. Per això precisament, *Càntic Ritual* només és una fantasia gòtica si el lector és blanc. El subtítol de l'edició original aclareix prou la trama quan diu alguna cosa com *Caçant membres del Ku Klux a la fi del món*. Després de les múltiples interpretacions amb càrrega racial que s'han fet de, com a mínim, els conceptes darrere l'obra d'H.P. Lovecraft, P. Djéli Clark -el pseudònim de Dexter Gabriel, referit als contacontes itinerants dels països de l'Àfrica occidental- en fa la primera que aconsegueix trobar el gir antifeixista que volia l'horror còsmic: l'odi terrenal fa la mateixa feina que una deïtat galàctica a l'hora d'empetitir la condició humana, de fer-nos a abandonar allò que ens fa significar alguna cosa. A aquests, però, se'ls hi pot guanyar